

Προκαταρκτικά αποτελέσματα του πρώτου κύκλου της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων Κύπρου

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

Σεπτέμβριος 2023

Δήλωση

Η παρούσα μελέτη ετοιμάστηκε από την PwC Κύπρου στο πλαίσιο της μεταξύ τους σύμβασης με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου, για το σχετικό έργο που ανατέθηκε μετά από την κατακύρωση του διαγωνισμού “Development of a National Graduate Tracking Mechanism and Design and Implementation of an Employers’ Skills Survey”. Δημοσιεύεται σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το Υπουργείο επιφυλάσσεται των δικαιωμάτων, της άποψης και της θέσης του ως προς τα θέματα που θίγονται και τα συμπεράσματα του παρόντος εγγράφου, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων της PwC Κύπρου

Η παρούσα μελέτη έχει ετοιμαστεί αποκλειστικά για το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κύπρου και εμείς, η PricewaterhouseCoopers Limited (PwC Κύπρου) δεν μπορούμε να εγγυηθούμε ούτε να δηλώσουμε ότι είναι επαρκής ή κατάλληλη για τους σκοπούς οποιουδήποτε άλλου προσώπου. Η PwC Κύπρου και όλες οι οντότητες ή συνεταιρισμοί οι οποίοι αποτελούν το παγκόσμιο δίκτυο των οίκων PricewaterhouseCoopers, δεν φέρουν καμία ευθύνη (συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης για αμέλεια) και δεν θα είναι υπεύθυνοι για οποιαδήποτε ζημία, οποιασδήποτε φύσης, που υφίσταται οποιοσδήποτε τρίτος στον οποίο πιθανώς να αποκαλυφθεί η παρούσα μελέτη (συμπεριλαμβανομένων των διευθυντών, των μετόχων και των εργαζομένων του), και ο οποίος δύναται να βασιστεί σε αυτή. Οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο δύναται να βασιστεί στην παρούσα μελέτη, θα είναι αποκλειστικά με δική του ευθύνη.

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

Η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων αποτελεί μια σημαντική πρόκληση για ολόκληρη την Ευρώπη. Σύμφωνα με τον οργανισμό CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training – Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πρόκληση που παρουσιάζεται στην Ευρώπη δεν αφορά μόνο στη βελτίωση των επιπέδων δεξιοτήτων, αλλά και στη βελτίωση της αντιστοιχίας μεταξύ των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και των απαιτήσεων των διαθέσιμων θέσεων απασχόλησης. Υπάρχουν διάφορες μορφές αναντιστοιχιών, όπως η υπερεκπαίδευση (overeducation), η υποεκπαίδευση (undereducation), η οριζόντια αναντιστοιχία (horizontal mismatch) και η κάθετη αναντιστοιχία (vertical mismatch), η υπερκατάρτιση (overskilling), η υποκατάρτιση (underskilling), η οικονομική απαξίωση των δεξιοτήτων (skills obsolescence) κτλ., οι οποίες αποτελούν κύρια αίτια αύξησης της ανεργίας και των αυξανόμενων δυσκολιών της επιτυχούς μετάβασης των ατόμων από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας βάσει των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων που διαθέτουν. Στην Κύπρο, πολλές εκθέσεις πολιτικής επισημαίνουν ότι η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων αποτελεί ανησυχητικό φαινόμενο. Παρόλο όμως που η αναντιστοιχία δεξιοτήτων έχει αναγνωριστεί ως μια μεγάλη πρόκληση που πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί, υπάρχει απουσία δεδομένων σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τις μορφές και την έκταση των διαφορετικών μορφών αναντιστοιχίας δεξιοτήτων. Ο εντοπισμός και η μέτρηση διαφορετικών μορφών αναντιστοιχίας δεξιοτήτων είναι σημαντικός καθώς η κάθε μορφή έχει διαφορετικές επιπτώσεις και απαιτεί διαφορετικές ενέργειες για την αντιμετώπισή της.

Το έργο της Διεύθυνσης Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) με τίτλο «Ανάπτυξη Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων και Σχεδιασμός και Υλοποίηση μίας Εθνικής Έρευνας Εργοδοτών» αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων σε εθνικό επίπεδο για την πορεία των αποφοίτων μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση, καθώς και δεδομένων σχετικά με τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας σε γνώσεις και δεξιότητες. Το έργο στοχεύει στον εντοπισμό, στη μέτρηση και στην παρακολούθηση των διαφορετικών μορφών αναντιστοιχίας δεξιοτήτων σε διαχρονική βάση από δύο πηγές δεδομένων: απόφοιτους/ες Ανώτερης Εκπαίδευσης και εργοδότες/τριες. Επιπρόσθετα αποσκοπεί στο να παρέχει την απαιτούμενη πληροφόρηση στα εμπλεκόμενα Υπουργεία/ Υπηρεσίες/ Οργανισμούς, Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης Κύπρου, Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, ερευνητές, εργοδότες, φοιτητές, κτλ. για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων που θα συμβάλουν στην καλύτερη διασύνδεση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης της Κύπρου με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το έργο αυτό αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου έργου με τίτλο «Αντιμετώπιση αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης (Δευτεροβάθμια και Ανώτερη) και αγοράς εργασίας» (C5.1R1), το οποίο περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στο πλαίσιο του έργου της Διεύθυνσης Ανώτερης Εκπαίδευσης στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται τρεις έρευνες, ήτοι η Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης, η Εθνική Έρευνα Εργοδοτών και η Ευρωπαϊκή Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων «EUROGRADUATE. Οι έρευνες αυτές στοχεύουν στη συλλογή δεδομένων υψηλής ποιότητας που θα συμβάλουν στον εντοπισμό και στην κατανόηση των αναντιστοιχιών μεταξύ των δεξιοτήτων των αποφοίτων των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ) της Κύπρου και των δεξιοτήτων που απαιτούνται από την τοπική αγορά εργασίας που θα τους απορροφήσει. Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τα προκαταρκτικά αποτελέσματα του πρώτου κύκλου της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων 2022, καθώς και την υλοποίηση του πρώτου κύκλου της αντίστοιχης Ευρωπαϊκής Έρευνας EUROGRADUATE 2022 στην Κύπρο. Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στην παρουσίαση αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο. Η Έκθεση Αποτελεσμάτων η οποία θα παρέχει συγκριτικά ευρήματα σχετικά με την πορεία των αποφοίτων στην Κύπρο και των αποφοίτων από άλλες συμμετέχουσες στο EUROGRADUATE χώρες θα δημοσιευθεί από την κοινοπραξία της έρευνας EUROGRADUATE το 2024. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, κατά τα έτη που θα διεξάγεται η έρευνα EUROGRADUATE, η Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων και η Έρευνα EUROGRADUATE θα ακολουθούν μια κοινή μεθοδολογία και θα μοιράζονται το ίδιο ερωτηματολόγιο για

λόγους συγκρισιμότητας με τα αντίστοιχα αποτελέσματα άλλων χωρών που συμμετέχουν στην έρευνα EUROGRADUATE. Ως εκ τούτου, επισημαίνεται ότι η πρώτη Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων σχεδιάστηκε στη βάση των προτύπων και των οδηγιών που δόθηκαν από την κοινοπραξία της Ευρωπαϊκής Έρευνας EUROGRADUATE.

Οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες στον πρώτο κύκλο της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων και της έρευνας EUROGRADUATE 2022 ήταν απόφοιτοι/ες των ακαδημαϊκών ετών 2016/17 (πέντε έτη μετά την αποφοίτηση – T+5) και 2020/21 (ένα έτος μετά αποφοίτηση – T+1) από όλα τα ΙΑΕ της Κύπρου, τόσο ιδιωτικά όσο και δημόσια. Συγκεκριμένα, ο συνολικός πληθυσμός περιλάμβανε απόφοιτους/ες όλων των εθνικοτήτων και όλων των τύπων φοίτησης (π.χ. πλήρους, μερικής και εξ αποστάσεως φοίτησης) που ολοκλήρωσαν προγράμματα σπουδών στο επίπεδο ISCED 5 (Πιστοποιητικά και Διπλώματα), στο επίπεδο ISCED 6 (Προπτυχιακά Προγράμματα) και στο επίπεδο ISCED 7 (Μεταπτυχιακά Προγράμματα). Ο συνολικός πληθυσμός αποφοίτων ήταν 24.095, εκ των οποίων 10.478 ανήκαν στην ομάδα αποφοίτων T+5 και 13.617 στην ομάδα T+1.

Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε την περίοδο μεταξύ Φεβρουαρίου – Μαρτίου 2023 μέσω ενός ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου το οποίο ήταν διαθέσιμο σε δύο γλώσσες, την ελληνική και την αγγλική. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ερωτήσεις σε έξι θεματικές ενότητες: «Εμπειρίες φοίτησης στην Ανώτερη Εκπαίδευση», «Εμπειρίες από την είσοδο στην αγορά εργασίας», «Δεξιότητες/ Ικανότητες», «Διεθνής κινητικότητα», «Συμβουλευτική και Επαγγελματική Καθοδήγηση κατά τη φοίτηση στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια και στην Ανώτερη Εκπαίδευση» και «Αναβάθμιση Δεξιοτήτων και Επανακατάρτιση κατά την Απασχόληση». Οι τέσσερις πρώτες θεματικές ενότητες αποτελούσαν μέρος του ερωτηματολογίου της έρευνας EUROGRADUATE 2022, ενώ οι δύο τελευταίες ήταν εθνικές θεματικές ενότητες που προστέθηκαν από τη Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Σημειώνεται επίσης ότι, επιπρόσθετα το ερωτηματολόγιο συνέλεξε δημογραφικά δεδομένα και δεδομένα σχετικά με το κοινωνικό υπόβαθρο των αποφοίτων. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε διάφορους τύπους ερωτήσεων, μαζί με αρκετές τυποποιημένες διεθνείς κωδικοποιήσεις και ταξινόμησεις για τη βελτίωση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δεδομένων που συλλέχθηκαν.

Οι προσκλήσεις συμμετοχής στην Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων αποστάλθηκαν στους/στις απόφοιτους/ες από τα ΙΑΕ και περιλάμβαναν εξατομικευμένους συνδέσμους και κωδικούς πρόσβασης στο ερωτηματολόγιο. Κατά την περίοδο συλλογής δεδομένων, προσφέρθηκε βοήθεια τόσο στους/στις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες όσο και στα εμπλεκόμενα ΙΑΕ. Κατά τη συλλογή δεδομένων, χρησιμοποιήθηκαν διάφορες δραστηριότητες διάχυσης με σκοπό την προβολή της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων και της έρευνας EUROGRADUATE 2022, την ενθάρρυνση της συμμετοχής και την επίτευξη ικανοποιητικού ποσοστού απόκρισης.

Συνολικά 1.476 απόφοιτοι/ες συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Με βάση τον ορισμό της κοινοπραξίας EUROGRADUATE για τις έγκυρες συμμετοχές, ο αριθμός αυτό μειώθηκε σε 1.438: 524 για το T+5 (2016/17) και 914 για το T+1 (2020/21). Και στις δύο ομάδες αποφοίτων (T+1 και T+5), οι περισσότεροι/ες συμμετέχοντες/συμμετέχουσες ήταν γυναίκες, 56% το 2016/17 και 58% το 2020/21. Ωστόσο, όσον αφορά στην ηλικία αποφοίτησης, παρατηρήθηκε διαφορετικό μοτίβο μεταξύ των συμμετεχόντων. Η πλειοψηφία των αποφοίτων του 2016/17, που συμμετείχαν στην Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων αποφοίτησε πριν από την ηλικία των 25 ετών (38%), ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (27%) ανήκε στην κατηγορία των ατόμων που αποφοίτησαν σε ηλικία 35 ετών και άνω. Αντίθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων του 2020/21, ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 35 ετών και άνω (38%) και ένα άλλο σημαντικό ποσοστό στην ηλικιακή κατηγορία κάτω των 25 ετών (32%). Όσον αφορά στη χώρα γέννησης των ερωτηθέντων, και στις δύο ομάδες αποφοίτων (2016/17 και 2020/21), οι περισσότεροι/ες συμμετέχοντες/συμμετέχουσες γεννήθηκαν στην Κύπρο (68% και 53% αντίστοιχα). Σε σχέση με τις μεταβλητές που σχετίζονται με τις σπουδές τους, και στις δύο ομάδες, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων αφορούσε απόφοιτους/ες Πανεπιστημίων (84% για το 2016/17 και 75% για το 2020/21) και απόφοιτους/ες από προγράμματα σπουδών επιπέδου ISCED 7 (52% το 2016/17 και 54% το 2020/21).

Τα κύρια ευρήματα παρουσιάζονται σε έξι ενότητες, ακολουθώντας τις θεματικές ενότητες του ερωτηματολογίου. Όσον αφορά στα ευρήματα που σχετίζονται με τις εμπειρίες φοίτησης στην Ανώτερη Εκπαίδευση, οι απόφοιτοι/ες και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη ανέφεραν υψηλό γενικό βαθμό ικανοποίησης

από τις σπουδές τους. Οι υψηλότεροι βαθμοί ικανοποίησης στην ομάδα αποφοίτων του 2016/17 σημειώθηκαν από απόφοιτους/ες των πεδίων σπουδών της Διοίκησης Επιχειρήσεων και Νομικής και της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Εκπαιδευτικών και στην ομάδα αποφοίτων του 2020/21 από απόφοιτους/ες των πεδίων σπουδών της Τεχνολογίας και Μηχανικής. Όσον αφορά στη συμβολή του προγράμματος σπουδών τους στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και στην προσωπική τους ανάπτυξη, οι απόφοιτοι/ες και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη δήλωσαν ότι αυτό είχε θετική συμβολή, κυρίως όμως στην προσωπική τους ανάπτυξη. Σχετικά με τις μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών τους, οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες (>50%) και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη δήλωσαν ότι τα προγράμματα σπουδών τους υιοθέτησαν μία μικτή διδακτική μεθοδολογία η οποία συνδυάζει τις διαλέξεις με τη μέθοδο της μάθησης βασισμένης στην επίλυση προβλημάτων. Επιπρόσθετα, ένα μεγάλο ποσοστό αποφοίτων και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη κατέδειξε ότι τα προγράμματα σπουδών τους υιοθέτησαν ένα περιβάλλον μάθησης το οποίο βασιζόταν κυρίως σε διαλέξεις (περίπου 30%), ενώ ένα μικρό ποσοστό αποφοίτων (<10%) δήλωσε ότι το μαθησιακό περιβάλλον βασιζόταν κυρίως στην επίλυση προβλημάτων, μέθοδος η οποία εμπλέκει ενεργά το άτομο στη μαθησιακή διαδικασία. Οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες ανέφεραν επίσης ότι δεν προσφέρθηκαν σε μεγάλο βαθμό ευκαιρίες για συμμετοχή σε πρακτική άσκηση ή τοποθετήσεις σε χώρους εργασίας από το πρόγραμμα σπουδών τους (οι οποίες συμβάλλουν στη δημιουργία στενής σύνδεσης μεταξύ της Ανώτερης Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας). Παρόλα αυτά, ένα μεγάλο ποσοστό αποφοίτων και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη ανέφερε ότι είχε αποκτήσει κάποια εργασιακή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών του στην Ανώτερη Εκπαίδευση (48% και 63% για τα ακαδημαϊκά έτη 2016/17 και 2020/21 αντίστοιχα). Η εμπειρία αυτή όμως δεν αποκτήθηκε μόνο μέσω πρακτικής άσκησης και τοποθετήσεων στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών τους, αλλά και μέσω τοποθετήσεων στην αγορά εργασίας που προσφέρονται από τα ΙΑΕ σε ολόκληρο τον φοιτητικό πληθυσμό σε εθελοντική βάση ή μέσω έμμισθης απασχόλησης παράλληλα με τις σπουδές τους. Το ποσοστό των αποφοίτων και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη που δήλωσε ότι η εμπειρία που αποκτήθηκε στην αγορά εργασίας αφορούσε σε σχετικό με τις σπουδές τους τομέα ήταν σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των αποφοίτων που δήλωσε ότι η εμπειρία που αποκτήθηκε στην αγορά εργασίας αφορούσε σε διαφορετικό τομέα από αυτό των σπουδών τους. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας διερευνήθηκε επίσης η διεθνής κινητικότητα καθώς η συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας δίνει την ευκαιρία στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες της Ανώτερης Εκπαίδευσης να εκτεθούν σε διαφορετικές απόψεις, μεθόδους διδασκαλίας και έρευνας, εργασιακές πρακτικές, και παράλληλα να αποκτήσουν σημαντικές βασικές δεξιότητες, συμβάλλοντας έτσι στην προσωπική τους ανάπτυξη. Το ποσοστό των αποφοίτων που δήλωσαν ότι είχαν τουλάχιστον μία εμπειρία στο εξωτερικό στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών τους ήταν περίπου 15% και στις δύο ομάδες αποφοίτων. Οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες κατέδειξαν ως κύριο λόγο για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κινητικότητας τις σπουδές στο εξωτερικό, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη ανέφερε την πρακτική άσκηση ή την τοποθέτηση σε χώρους εργασίας ως δεύτερο λόγο. Περίπου το 30% των αποφοίτων και από τα δύο ακαδημαϊκά έτη αποφάσισαν να μην εισέλθουν στην αγορά εργασίας μετά την αποφοίτησή τους και να συνέχισαν τις σπουδές τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 6 και των δύο ακαδημαϊκών ετών, είχαν το υψηλότερο ποσοστό συνέχισης σπουδών μετά την αποφοίτησή τους σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 5 και ISCED 7. Το πεδίο σπουδών των Φυσικών Επιστημών είχε το υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων που συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την αποφοίτησή τους, ενώ το πεδίο της Υγείας το χαμηλότερο και στα δύο ακαδημαϊκά έτη.

Σε σχέση με τις εμπειρίες των αποφοίτων από την είσοδο στην αγορά εργασίας, όπως αναμενόταν, το ποσοστό των αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 που εντάσσονται στο εργατικό δυναμικό (90%) είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό των αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2020/21 (82%). Κατά συνέπεια, το ποσοστό των αποφοίτων που δήλωσαν ότι είναι άνεργοι/ες ή εκτός εργατικού δυναμικού είναι υψηλότερο στην ομάδα αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2020/21. Σε σχέση με τον τομέα απασχόλησης, οι περισσότεροι/ες συμμετέχοντες/συμμετέχουσες και των δύο ακαδημαϊκών ετών ανέφεραν ότι εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα (2016/17: 48% και 2020/21: 46%) και ένα σημαντικό ποσοστό απασχολείται στο δημόσιο τομέα (2016/17: 37% και 2020/21: 40%). Μόνο ένα μικρό ποσοστό ανέφερε ότι είναι αυτοαπασχολούμενοι/ες (2016/17: 15% και 2020/21: 14%). Σημειώνεται ότι, η αυτοαπασχόληση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης επιχειρηματικότητας. Όσον αφορά στον τόπο εργασίας (Κύπρος ή εξωτερικό), οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες και των δύο ακαδημαϊκών ετών έχουν βρει εργασία στην Κύπρο. Αυτό το ποσοστό είναι υψηλότερο στην ομάδα

αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 σε σύγκριση με την ομάδα αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2020/21 (67% και 57% αντίστοιχα). Διερευνώντας τη σχέση μεταξύ τόπου εργασίας και χώρας γέννησης, προκύπτουν τα ακόλουθα ευρήματα και για τις δύο ομάδες αποφοίτων (2016/17 και 2020/21): οι περισσότεροι/ες Κύπριοι/ες (>90%) βρήκαν εργασία στην Κύπρο, η συντριπτική πλειοψηφία (>85%) των αποφοίτων από χώρες της ΕΕ απασχολούνται εκτός Κύπρου και περίπου οι μισοί/ες απόφοιτοι/ες από Τρίτες Χώρες εργάζονται στην Κύπρο και οι άλλοι/ες μισοί/ες στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας διερευνήθηκαν επίσης τρεις δείκτες ποιότητας της απασχόλησης: η ασφάλεια απασχόλησης (job security), ο συνολικός εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας και οι ετήσιες αποδοχές για τους/τις απόφοιτους/ες που έκαναν τη μετάβαση τους στην αγορά εργασίας είτε ως μισθωτοί/ες ή ως αυτοαπασχολούμενοι/ες με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Η ασφάλεια της απασχόλησης αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο ένας εργοδότης παρέχει σταθερή απασχόληση στους/στις εργαζόμενους/ες με μόνιμες συμβάσεις ή συμβάσεις αορίστου χρόνου. Οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες του 2016/17 και του 2020/21 ανέφεραν ότι είχαν μόνιμη σύμβαση, με 76% και 70% αντίστοιχα. Ο μέσος όρος του συνολικού εβδομαδιαίου χρόνου απασχόλησης (σε ώρες) όπως καθορίζεται στα συμβόλαια εργασίας (συμβατικές ώρες) ήταν ο ίδιος και στις δύο ομάδες αποφοίτων (περίπου 37 ώρες την εβδομάδα κατά μέσο όρο). Ο μέσος όρος του πραγματικού συνολικού εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας (σε ώρες) διαφέρει ανάμεσα στους/στις απόφοιτους/ες των δύο ακαδημαϊκών ετών (39,3 και 40,5 για τους/τις απόφοιτους/ες του 2016/17 και 2020/21 αντίστοιχα). Η διαφορά μεταξύ του μέσου όρου των συμβατικών και των πραγματικών εβδομαδιαίων ωρών εργασίας βρέθηκε να είναι στατιστικά σημαντική και στις δύο ομάδες αποφοίτων. Οι απόφοιτοι/ες τόσο του 2016/17 όσο και του 2020/21 από το πεδίο σπουδών της Υγείας κατέγραψαν τον υψηλότερο μέσο όρο συμβατικού και πραγματικού εβδομαδιαίου χρόνου απασχόλησης. Μια άλλη σημαντική πτυχή της ποιότητας απασχόλησης είναι οι αποδοχές. Οι απόφοιτοι/ες κλήθηκαν να δηλώσουν τόσο τις ετήσιες ακαθάριστες αποδοχές τους όσο και τις (ετήσιες) επιπρόσθετες αποδοχές (π.χ. επιβράβευση απόδοσης -bonus- που δίνεται στο τέλος του έτους). Οι απόφοιτοι/ες του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 δήλωσαν σημαντικά υψηλότερες μέσες (με βάση τη διάμεσο) ετήσιες ακαθάριστες αποδοχές από τους/τις απόφοιτους/ες του 2020/21. Και στις δύο ομάδες αποφοίτων, οι άνδρες είχαν σημαντικά υψηλότερες μέσες (με βάση τη διάμεσο) αποδοχές από τις γυναίκες. Επιπλέον, οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 7 ανέφεραν τις υψηλότερες μέσες (με βάση τη διάμεσο) αποδοχές και στα δύο ακαδημαϊκά έτη. Σε σχέση με το πεδίο σπουδών, και στα δύο ακαδημαϊκά έτη, οι υψηλότερες μέσες ετήσιες αποδοχές καταβάλλονται σε απόφοιτους/ες του πεδίου της Διοίκησης Επιχειρήσεων και Νομικής και σε απόφοιτους/ες του πεδίου της Τεχνολογίας και Μηχανικών, ενώ οι χαμηλότερες σε απόφοιτους/ες του πεδίου της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Εκπαιδευτικών. Όσον αφορά στον χρόνο που απαιτείται για την εύρεση εργασίας μετά την αποφοίτηση, οι απόφοιτοι/ες του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 ανέφεραν μεγαλύτερο χρόνο αναμονής για την εύρεση εργασίας (17,1 μήνες). Ωστόσο, υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων του 2016/17 ανέφερε ότι βρήκε δουλειά μετά την αποφοίτησή του (60%) από το αντίστοιχο ποσοστό των αποφοίτων του 2020/21 (46%). Η παρούσα έρευνα διερεύνησε επίσης την επαγγελματική ικανοποίηση. Οι απόφοιτοι και των δύο ακαδημαϊκών ετών εξέφρασαν μέτρια προς υψηλή επαγγελματική ικανοποίηση (μέσος όρος 3,85 για το ακαδημαϊκό έτος 2016/17 και 3,83 για το ακαδημαϊκό έτος 2020/21, σε πενταβάθμια κλίμακα από το 1 έως το 5). Οι απόφοιτοι/ες και των δύο ακαδημαϊκών ετών που απασχολούνται στο δημόσιο τομέα νιώθουν υψηλότερη επαγγελματική ικανοποίηση σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα ή που αυτοαπασχολούνται.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει επίσης ευρήματα σχετικά με τους/τις «μετακινούμενους/ες» απόφοιτους/ες (mobile graduates). Ως «μετακινούμενοι/ες» απόφοιτοι/ες ορίζονται οι απόφοιτοι/ες που μετακινήθηκαν σε διαφορετική χώρα για σκοπούς εργασίας ή συνέχισης σπουδών από αυτή στην οποία ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Το ποσοστό των «μετακινούμενων» αποφοίτων και στα δύο ακαδημαϊκά έτη ήταν σχετικά χαμηλό, 9% και 10% για τα ακαδημαϊκά έτη 2016/17 και 2020/21 αντίστοιχα. Και στα δύο ακαδημαϊκά έτη, οι άνδρες παρουσίασαν μεγαλύτερη τάση για κινητικότητα από τις γυναίκες, όπως και οι νεότεροι σε ηλικία απόφοιτοι/ες σε σύγκριση με τους/τις μεγαλύτερους/ες. Επιπλέον, οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 6 παρουσίασαν μεγαλύτερη τάση για μετακίνηση από τη χώρα στην οποία ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 5 και 7. Παράλληλα, στα Πανεπιστήμια σημειώθηκε υψηλότερο ποσοστό μετακινούμενων αποφοίτων από ότι στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το υψηλότερο ποσοστό «μετακινούμενων» αποφοίτων για το ακαδημαϊκό έτος 2016/17 σημειώθηκε στο πεδίο σπουδών των Φυσικών Επιστημών (18%), ενώ για το ακαδημαϊκό έτος 2020/21 σημειώθηκε στο πεδίο σπουδών της Υγείας (31%).

Κατά τη μετάβαση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, είναι σημαντικό να εξασφαλίσουν μια εργασία αντίστοιχη με τα προσόντα και τις δεξιότητές τους. Οι απόφοιτοι/ες που απασχολούνται σε θέση που δεν αντιστοιχεί στο επίπεδο των προσόντων τους (κάθετη αναντιστοιχία) ή στο πεδίο σπουδών τους (οριζόντια αναντιστοιχία) θεωρείται ότι βρίσκονται σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση. Προηγούμενες έρευνες έδειξαν ότι αντιμετωπίζουν υποβάθμιση δεξιοτήτων και λαμβάνουν χαμηλότερες αποδοχές. Στο πλαίσιο αυτής της έρευνας, διερευνήθηκαν διάφορες μορφές αναντιστοιχιών. Όλες οι μορφές αναντιστοιχίας δεξιοτήτων που διερευνήθηκαν μετρήθηκαν με υποκειμενικό τρόπο, δηλαδή στη βάση των απόψεων και των αυτοαξιολογήσεων των ίδιων των αποφοίτων. Ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων, περίπου ίσο με το 46% και στα δύο ακαδημαϊκά έτη, ανέφερε υπερεκπαίδευση ή, με απλά λόγια, ανέφερε ότι είχε υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό που απαιτείται από την παρούσα εργασία τους. Στην ομάδα των αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2016/17, η πλειοψηφία των γυναικών δήλωσε ότι έχει υψηλότερο επίπεδο εκπαιδευτικών προσόντων από αυτό που απαιτεί η εργασία τους (49%), ενώ η πλειονότητα των ανδρών ανέφερε ότι η εργασία τους βρίσκεται σε αντιστοιχία με το μορφωτικό τους επίπεδο (48%). Στην ομάδα των αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2020/21, παρατηρείται το αντίθετο μοτίβο: περισσότερες από τις μισές γυναίκες εξέφρασαν ότι το επίπεδο σπουδών τους ήταν αντίστοιχο με τις απαιτήσεις της τρέχουσας εργασίας τους και οι περισσότεροι άνδρες (48%) ανέφεραν ότι κατέχουν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό που απαιτεί η εργασία τους. Η υποεκπαίδευση δεν φαίνεται να αποτελεί πρόβλημα καθώς μόνο ένα μικρό ποσοστό αποφοίτων ανέφερε ότι κατέχει χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό που απαιτεί η παρούσα εργασία τους (9% για το 2016/17 και 8% για το 2020/21). Και στα δύο ακαδημαϊκά έτη, οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 5 και ISCED 6 ανέφεραν ότι το επίπεδο εκπαίδευσής τους ήταν αντίστοιχο με τις απαιτήσεις της τρέχουσας απασχόλησής τους, ενώ η πλειοψηφία των αποφοίτων επιπέδου ISCED 7 ανέφερε ότι κατέχουν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό που απαιτεί η εργασία τους. Οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 6 και των δύο ακαδημαϊκών ετών σημείωσαν το υψηλότερο ποσοστό πλήρους αντιστοιχίας μεταξύ εκπαιδευτικών προσόντων και απαιτήσεων των θέσεων εργασίας που κατέχουν (68% για το 2016/17 και 77% για το 2020/21). Διερευνώντας την υπερεκπαίδευση ανά πεδίο σπουδών, στο ακαδημαϊκό έτος 2016/17, η πλειοψηφία των αποφοίτων στα πεδία της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Εκπαιδευτικών και της κατηγορίας «Άλλο» (η οποία περιλάμβανε τα πεδία της Γεωργίας, της Δασοκομίας, της Αλιείας, της Κτηνιατρικής και των Υπηρεσιών) ανέφερε ότι είναι υπερεκπαιδευμένοι/ες (65% και 70% αντίστοιχα). Αντίθετα, το πεδίο των Φυσικών Επιστημών είχε το υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων που δήλωσαν υποεκπαίδευση (22%) σε σύγκριση με άλλα πεδία σπουδών. Στο ακαδημαϊκό έτος 2020/21, η πλειονότητα των αποφοίτων στα πεδία της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Εκπαιδευτικών και της Διοίκησης Επιχειρήσεων και Νομικής (49% και 50% αντίστοιχα) ανέφερε ότι είναι υπερεκπαιδευμένοι, ενώ η κατηγορία «Άλλο» είχε το υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων που ανέφεραν ότι είναι υποεκπαιδευμένοι (23%) σε σύγκριση με τα άλλα πεδία σπουδών. Το ποσοστό των αποφοίτων που ανέφεραν οριζόντια αναντιστοιχία είναι πολύ χαμηλότερο σε σύγκριση με το ποσοστό των αποφοίτων που ανέφεραν κάθετη αναντιστοιχία (είτε υπερεκπαιδευμένοι είτε υποεκπαιδευμένοι) και στα δύο ακαδημαϊκά έτη. Συγκεκριμένα, το 21% και το 15% των ετών 2016/17 και 2020/21 αντίστοιχα ανέφεραν ότι η τρέχουσα εργασία τους δεν ήταν αντίστοιχη με το πεδίο σπουδών τους. Οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 5 είχαν το υψηλότερο ποσοστό που δήλωσαν οριζόντια αναντιστοιχία σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες προγραμμάτων σπουδών άλλων επιπέδων (48% σε αντίθεση με 18%-19% για τα επίπεδα ISCED 6 και 7 στο ακαδημαϊκό έτος 2016/17 και 25% σε αντίθεση με 13%-14% για τα επίπεδα ISCED 6 και 7 στο ακαδημαϊκό έτος 2020/21). Σε σχέση με την οριζόντια αναντιστοιχία ανά πεδίο σπουδών, στα πεδία των Φυσικών Επιστημών, της Υγείας, της κατηγορίας «Άλλο» και των Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, περισσότερο από το 30% των αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 ανέφερε ότι η εργασία τους δεν συνάδει με το πεδίο σπουδών τους (40%, 35%, 33% και 33% αντίστοιχα). Οριζόντια αναντιστοιχία παρουσιάστηκε στο πεδίο των Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών και στην κατηγορία «Άλλο» για το ακαδημαϊκό έτος 2020/21 σε ποσοστό υψηλότερο από 30%. Δύο άλλοι τύποι αναντιστοιχιών δεξιοτήτων που μετρήθηκαν στο πλαίσιο αυτής της έρευνας ήταν η υπερκατάρτιση και η υποκατάρτιση. Ζητήθηκε από τους/τις απόφοιτους/ες να αξιολογήσουν τόσο την τρέχουσα επάρκειά τους σε διάφορους τύπους δεξιοτήτων (κάθετες, οριζόντιες, ψηφιακές και πράσινες), όσο και το επίπεδο δεξιοτήτων που απαιτείται/αναμένεται από την υφιστάμενη εργασία τους, χρησιμοποιώντας μια επταβάθμια κλίμακα αξιολόγησης (από 1-πολύ χαμηλό επίπεδο έως 7-πολύ υψηλό επίπεδο). Οι απόφοιτοι και των δύο ακαδημαϊκών ετών ανέφεραν ότι το επίπεδο των δεξιοτήτων τους που αξιολογήθηκαν ήταν σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο επίπεδο που δήλωσαν ότι απαιτείται από την υφιστάμενη εργασία τους, υποδηλώνοντας έτσι υπερκατάρτιση. Η μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ των δύο

αξιολογήσεων (δηλαδή του επιπέδου στο οποίο κατέχουν οι ίδιοι/ες μια δεξιότητα και του επιπέδου που απαιτείται από την τρέχουσα απασχόληση) σημειώθηκε στην οριζόντια δεξιότητα (soft skill) «Ικανότητα γραφής και ομιλίας σε μια ξένη γλώσσα» και στην πράσινη δεξιότητα «Ικανότητα λήψης αποφάσεων και αντίστοιχης δράσης με στόχο την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την επίτευξη μιας κοινωνίας αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων» και στα δύο ακαδημαϊκά έτη. Έγιναν επίσης συγκρίσεις του μεγέθους των αποκλίσεων μεταξύ των δύο αξιολογήσεων των αποφοίτων με βάση δημογραφικές μεταβλητές και μεταβλητές που σχετίζονται με τις σπουδές τους, με πολλά ενδιαφέροντα ευρήματα να προκύπτουν.

Η συμβουλευτική και επαγγελματική καθοδήγηση θεωρείται ως συνεχής διαδικασία η οποία παρέχεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων και υποστηρίζει άτομα όλων των ηλικιών σε όλα τα στάδια της σταδιοδρομίας τους ώστε να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόλησή τους. Ο ρόλος της συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης θεωρείται κρίσιμος και απαραίτητος για να υποστηρίξει τα άτομα ώστε να επιτύχουν ομαλή μετάβαση από την Ανώτερη Δευτεροβάθμια στην Ανώτερη Εκπαίδευση, από την Ανώτερη Εκπαίδευση στην απασχόληση, από τη μια θέση εργασίας στην άλλη, κτλ. Προκειμένου να διερευνηθεί η συμμετοχή σε δραστηριότητες συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης και η ποιότητα αυτών των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της φοίτησης στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια και στην Ανώτερη Εκπαίδευση, συμπεριλήφθηκαν σχετικά ερωτήματα στο ερωτηματολόγιο. Μόνο οι απόφοιτοι/ες προγραμμάτων σπουδών επιπέδου ISCED 5 και ISCED 6 απάντησαν σε ερωτήσεις σχετικά με τη συμβουλευτική και επαγγελματική καθοδήγηση κατά τη φοίτηση στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, εστιάζοντας έτσι στη μετάβαση από την Ανώτερη Δευτεροβάθμια στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Περίπου το ένα τρίτο των αποφοίτων και στα δύο ακαδημαϊκά έτη έλαβαν συμβουλευτική και επαγγελματική καθοδήγηση κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ως κύριος πάροχος συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης αναφέρθηκε η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ) του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Οι απόφοιτοι/ες αξιολόγησαν το βαθμό χρησιμότητας των υπηρεσιών που έλαβαν από την ΥΣΕΑ σε σχέση με συγκεκριμένες πτυχές ως μέτριο. Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες και στα δύο ακαδημαϊκά έτη ανέφεραν ότι η καθοδήγηση που έλαβαν από την ΥΣΕΑ κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στην επιλογή του προγράμματος σπουδών στην Ανώτερη Εκπαίδευση από το οποίο αποφοίτησαν. Όσον αφορά στη λήψη συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης κατά τη φοίτηση στην Ανώτερη Εκπαίδευση, και στις δύο ομάδες αποφοίτων, μόνο ένα μικρό ποσοστό (15-16%) δήλωσε ότι συμμετείχε σε δραστηριότητες συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης. Ο κύριος πάροχος συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης κατά τη φοίτηση στην Ανώτερη Εκπαίδευση ήταν το Ίδρυμα Ανώτερης Εκπαίδευσης στο οποίο φοιτούσαν. Οι απόφοιτοι/ες αξιολόγησαν θετικά τη χρησιμότητα των υπηρεσιών συμβουλευτικής και επαγγελματικής καθοδήγησης που έλαβαν από τα ΙΑΕ τους. Αξίζει, επιπλέον, να αναφερθεί ότι το 48% των αποφοίτων Πανεπιστημίων και το 53% των αποφοίτων από Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης δήλωσε ότι η καθοδήγηση που έλαβαν ήταν σημαντική στην εύρεση εργασίας μετά την αποφοίτησή τους, ενώ το 61% των αποφοίτων Πανεπιστημίων και το 60% των αποφοίτων από Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης δήλωσε ότι η καθοδήγηση που έλαβε επηρέασε ουσιαστικά την απόφασή τους να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση.

Τέλος, στο πλαίσιο της παρούσας Έκθεσης, παρουσιάζονται ευρήματα σε σχέση με τη συμμετοχή των αποφοίτων σε δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης κατά τη διάρκεια της απασχόλησης. Η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η επανακατάρτιση διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο σε μια ταχέως μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας όπου κάποιες θέσεις εργασίας τείνουν προς εξαφάνιση, ορισμένες δεξιότητες δεν είναι πλέον χρήσιμες/σημαντικές και νέες θέσεις εργασίας και δεξιότητες εμφανίζονται. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα έρευνα προσπάθησε να προσδιορίσει τον βαθμό στον οποίο οι απόφοιτοι/ες συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης καθώς και τα κίνητρα για τη συμμετοχή τους σε αυτές. Ένα υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 (63%) δήλωσε ότι συμμετείχε σε δραστηριότητες επανακατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων σε σχέση με τους/τις απόφοιτους/ες του ακαδημαϊκού έτους 2020/21 (55%). Η πλειοψηφία αυτών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης δήλωσε ότι οι δραστηριότητες αυτές προσφέρθηκαν από τον/την εργοδότη/τρια τους, είτε σε υποχρεωτική είτε σε εθελοντική βάση. Το κύριο κίνητρο που αναφέρθηκε από τους/τις περισσότερους/ες απόφοιτους/ες των ακαδημαϊκών ετών 2016/17 και 2020/21 για τη συμμετοχή τους

σε δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης ήταν η απόκτηση κάθετων δεξιοτήτων (hard skills) που σχετίζονται άμεσα με τους υφιστάμενους ρόλους/καθήκοντα εργασίας τους, με ποσοστά 77% και 81% αντίστοιχα. Σημαντικά κίνητρα που σημείωσαν οι απόφοιτοι/ες για τη συμμετοχή τους στις εν λόγω δραστηριότητες αποτελούν, επίσης, η χαρά της μάθησης και η απόκτηση οριζόντιων δεξιοτήτων. Οι περισσότεροι απόφοιτοι/ες δήλωσαν ότι αυτές οι δραστηριότητες διεξήχθησαν εξ αποστάσεως (51% και 50% απόφοιτοι/ες του ακαδημαϊκού έτους 2016/17 και 2020/21 αντίστοιχα) και ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων δήλωσε ότι οι δραστηριότητες αυτές πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης (38% για το ακαδημαϊκό έτος 2016/17 και 36% για το ακαδημαϊκό έτος 2020/21).

Η παρούσα έκθεση παρέχει μια επισκόπηση των προκαταρκτικών ευρημάτων σε σχέση με τις εμπειρίες των αποφοίτων από τις σπουδές τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση, καθώς και από τη μετάβαση και τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Την παρούσα χρονική στιγμή διενεργούνται επιπρόσθετες αναλύσεις για τη διερεύνηση σημαντικών συσχετίσεων, όπως παράγοντες που επηρεάζουν/προβλέπουν την απασχόληση, την απόκτηση υψηλών επιπέδων δεξιοτήτων, την κάθετη και οριζόντια αναντιστοιχία, κτλ. Οι μελλοντικοί κύκλοι της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων θα διερευνήσουν τρόπους αντιμετώπισης των προκλήσεων και δυσκολιών που εντοπίστηκαν κατά τη διεξαγωγή του πρώτου κύκλου της εν λόγω έρευνας. Επιπρόσθετα, κρίνεται σημαντικό να διερευνηθούν τρόποι βελτίωσης των ποσοστών συμμετοχής, αλλά και η δυνατότητα συλλογής δεδομένων τόσο μέσω ερωτηματολογίων όσο και μέσα από διοικητικά αρχεία. Τέλος, η παρούσα Έκθεση τονίζει τη σημαντικότητα της συλλογής εθνικών δεδομένων σχετικά με την πορεία των αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης στην Κύπρο, καταδεικνύει ότι μια τέτοια προσπάθεια είναι υλοποιήσιμη και μπορεί να παρέχει χρήσιμα αποτελέσματα που σχετίζονται με διάφορες εθνικές πολιτικές και στρατηγικές.